

Wie redt Veldzicht?

Doetinchem – De oudheidkundige kring Deutekom uit Doetinchem doet een klemmend beroep op particulieren en landelijke organisaties om te helpen bij de reddingsactie die reeds geruime tijd aan de gang is voor de oude burgemeesterswoning Huize Veldzicht in de voormalige gemeente Ambt Doetinchem.

De huidige eigenaar (een projectontwikkelaar uit het Achterhoekse Harreveld) heeft voor het inmiddels ernstig vernielde landhuis een sloopvergunning aangevraagd, maar hij is bereid zijn plannen te wijzigen als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Voor het 2.000 vierkante meter grote perceel, waarop het statige landhuis is gelegen, moet dan maar liefst f 190.000,- op tafel worden gelegd met de verplichting op zo kort mogelijke termijn tot restauratie over te gaan.

Het is een uitgangspositie met het mes op de keel. De oudheidkundige kring heeft desondanks de handschoen opgenomen. Zij vindt dat het uit 1875 daterende Veldzicht niet verloren mag gaan. Zeker niet aan de vooravond van twee feestelijke gebeurtenissen: de herdenking in 1986 van 750 jaar Doetinchems stadsrecht en de viering van Deutekom's tweede lustrum.

BELÉTAGE

Veldzicht, het enige van de landhuizen of villa's in Doetinchem met een belétage, is een van de laatst zichtbare herinneringen aan de in 1920 opgeheven gemeente Ambt Doetinchem. Het aan de oude weg naar Varsseveld staande Veldzicht vormt een historische eenheid met het er tegenover gelegen voormalige raadhuis (annex dorpschool en hoofdenwoning) en het nog weer wat verder gesitueerde ambtskerkhof. De sloop van deze voormalige ambtswoning is een hap uit de structuur van één van de twee gemeenten, waaruit de huidige gemeente Doetinchem is ontstaan.

Veldzicht is behalve een stukje Doetinchemse geschiedenis ook een drama. Het zoveelste voorbeeld van speculatie en vernielzucht, waaraan reeds zoveel monumentale bebouwing in Nederland ten offer viel.

De inzet: gunstig gelegen bouwgrond. De plannen: kantorenbouw met 30 parkeerplaatsen. Het object is daarbij alleen maar een lastige sta-in-de-weg. Het is onvoorstelbaar, maar begin 1984 werd het tot dan redelijk gave pand in drie weken tijd ernstig

vernield: zelfs de draagbalken van de verdieping werden gezaagd. De toenmalige eigenaar gaf de jeugd de schuld, maar daaraan is in Doetinchem zeer getwijfeld, temeer daar de meeste vernielingen plaatsvonden in het holst van de nacht.

De oudheidkundige kring Deutekom heeft afgelopen jaar gelobbyed bij particulieren en maatschappijen, van wie wellicht enige interesse tot restaureren verondersteld mag worden. Tevergeefs. Er is, ten bate van Veldzicht en enkele andere bedreigde objecten, geprobeerd een stichting Stadsherstel in het leven te roepen omdat de eigen deskundigheid binnen Deutekom niet toereikend is.

(Tot nu toe) tevergeefs! Gelukkig heeft de plaatselijke politicus Frans Terwijn laten weten zich met hand en tand te zullen zetten tegen de afgifte van een gemeentelij-

ke sloopvergunning. Terwijn vreest een soort domino-effect. Hij is bang dat met Veldzicht een nieuwe sloopgolf in Doetinchem te verwachten valt en denkt dan gelijk aan het met trekstangen bijeengehouden historische Tieckenhuis (zie ondermeer Heemschut nr. 4, 1980).

IRONISCH

Het drama Veldzicht voltrok zich – hoe ironisch – in het zicht van gemeentelijke monumentenbescherming. Na jaren vijven en zessen is in Doetinchem een gemeentelijke monumenten-verordening nu bijna een feit. De bijbehorende lijst komt er ook aan. Maar de sloopaanvraag voor Veldzicht, nota bene no. 1 op de gemeentelijke monumenten-verordening, valt nog onder het huidige sloopverordeningssysteem. En dat leidt, zo is in de praktijk gebleken, niet tot de beoogde bescherming, maar tot afbraak. De monumenten-verordening dreigt voor dit pand – en mogelijk ook voor het Tieckenhuis – te laat te komen.

'Zonder Veldzicht of Tieckenhuis kun je toch geen '750 jaar Stad' vieren', meent Deutekom-bestuurslid Jan Steijntjes, 'dat is zoiets als feesten op het kerkhof.'

Wie helpt de oudheidkundige kring Deutekom en daarmee Veldzicht? Het is géén vijf, maar twee voor twaalf.

Secretariaat oudheidkundige kring Deutekom: Van Hogendorpstraat 58, 7003 CW Doetinchem.

(Red.)

Het uit 1875 daterende Veldzicht, het enige landhuis te Doetinchem uit die tijd met een basement en belétage. Begin 1984 werden in het huis grote vernielingen aangericht. (zie foto B).
Foto's: Henk Westerveld, Aalten

